

Hrvatsko podrijetlo Bošnjaka i Crnogoraca

Created by: <https://www.youtube.com/@nezavisnahrvatska> | Published by: <https://linktr.ee/oslobodimohrvatsku>

Hrvatsko podrijetlo Bošnjaka (Dokumenti, izvori, citati) - 1. dio

• Konstantin Porfirogenet

U svome najvažnijem djelu "O upravljanju carstvom", Konstantin Porfirogenet opisao je koje su zemlje naselili Hrvati svojim dolaskom u 7. stoljeću. Kao narode, Konstantin ne spominje nikakve druge narode koji su naselili Balkan osim Hrvata i Srba, te spominje Avare kao prijašnje gospodare zemlje.

Glava 30. citati:

"Dalmacija se nekoć protezala od Drača do istarskog gorja i Dunava."

"Jedna obitelj odvojila se od njih i sa svojim narodom došla u Dalmaciju i našla Avare na posjedu zemlje. Nakon što su se izvjesni broj godina borili, pobjede Hrvati te neke od Avara poubijaju, a neke prisile na pokornost."

"Otada, dakle, tom zemljom vladaju Hrvati..."

Prema Konstantinovom opisu, Dalmacija koja se prostirala od Istre pa do Drača i Dunava morala je zahvaćati područje današnje Bosne, a uz to Konstantin kaže da su Hrvati naselili još i Panoniju i Ilirik, a Ilirik se prostirao i još jugo-istočnije od tadašnje Dalmacije.

Jasno je iz Konstantinovog opisa da su Hrvati naseljavanjem Dalmacije i Panonije naselili i područje današnje Bosne.

• Hrvatsko kraljevstvo

Točne granice koje je zahvaćalo Hrvatsko kraljevstvo teško je precizno znati, no vrlo lako se može dokazati da je sigurno zahvaćalo današnju Bosnu prema opisu bitke Hrvata i Bugara. Naime, Hrvati i Bugari su se prema raznim izvorima (Konstantin, Theophiles, Zonare, Cedrenus, Nestor..) sukobili na rijeci Drini, što znači da je Drina bila istočna granica ondašnje Hrvatske. Bošnjaci se u izvorima za tu bitku ni jednim slovom ne spominju.

- Supetarski kartular

Supetarski kartular dokument je iz 12. stoljeća u kojem su između ostalog nabrojani banovi koji su birali kralja u Hrvatskoj. Među tim banovima, spominje se također i ban Bosne.

„U prošlim vremenima u kraljevstvu Hrvata bio je ovakav običaj: bilo je sedam banova, koji su birali kralja u Hrvatskoj, kada bi kralj umro bez djece, naime ban Hrvatske prvi, ban Bosanski drugi, ban Slavonije treći, ban Posige četvrti, ban Podravije peti, ban Albanije šesti, ban Sremi sedmi...”

- Samostalna Bosna

Prvi poznati vladar samostalne Bosne bio je Ban Borić. Osim što je rođen u Slavoniji i bio katoličke vjere, nosio je i hrvatsku titulu ban. Ban kao titulu u Hrvata spominje i Konstantin, a ta titula je sarmatsko nasljeđe Harahvata i na staroperziskom znači vladar/gospodar.

Bizantski pisac Ivan Kinam (1143. - 1203.) u svome djelu "Sažetak zbivanja" zapisao je kako je Ban Borić vladar "Dalmatinske zemlje Bosne.":

"Kad car vidje ovo i dozna da se Borić, egzarh dalmatinske zemlje Bosne, našavši se među saveznicima Peonskog vladara vraća u svoju zemlju, on odabra najhrabriji dio svoje vojske i posla ga da ide da se bori protiv Borića."

"Kad stiže blizu Save odatle zaokrenu prema drugoj rijeci po imenu Drina koja izvire negdje odozgo i odvaja Bosnu od Srbije. Bosna nije potčinjena arhižupanu Srba nego narod u njoj ima poseban način života i upravljanja..."

Kada se gleda rodosljovlje najmoćnijeg bosanskog vladara kralja Tvrtka Kotromanića, vidi se da je po majčinoj liniji bio sigurno Hrvat, jer mu je majka bila Jelena iz poznate hrvatske plemićke obitelji Šubić. Jelena Šubić imala je još i titulu kneginja Bosne. Kotromanići su po

vjeroispovijesti većina bili katolici te su neki bili pripadnici crkve bosanske, a imena koja su koristili bila su hrvatska, primjerice Stjepan, a ne Stefan Kotromanić.

Hrvatsko podrijetlo Bošnjaka (Dokumenti, spisi, izvori i citati) - 2. Dio

- Doba Turaka

Kada su dolaskom Turaka Bosanaci počeli prelaziti na Islam, zbog staha da će se izgubiti njihovo podrijetlo i rodoslov promjenom imena, ti su ljudi nakon prezimena stavljali pridjevak "Hrvat". O njima piše dr. Safvetbeg Bašagić u svome djelu "Znameniti Hrvati Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj carevini".

Evo ih nekoliko iz knjige: Mahmut-paša Hrvat, koji "stoji na čelu svim vezirima, učenjacima i pjesnicima naših krajeva." Memi-paša Hrvat iz Gradačca, Rustem-paša Hrvat, rodom iz Sarajeva, Sijavuš-paša Hrvat, Tahvil-paša Kulenović Hrvat. Iz carskih fermata turskog sultana jasno se vidi da su hrvatskog roda begovi Kulenovići, Kapetanovići, Evlikići, Filipovići i mnogi drugi."

Hodavendija, čauš (pobočnik) bosanskog paše Sofi Mehmeda, musliman iz Bosne, 20. rujna 1589. piše mletačkom poglavaru po dva pisma turskom jazijom i bosančicom. Na kraju pisma stoji: "Zato mi, rečeni Hodavendi čauš, hotismo učiniti viru od toga posla i dvoje knjige pisati turske, a dvoje hrvatske, rukom Ali čehaka."

Hodavendija, dakle, jezik bosanskih muslimana naziva hrvatskim jezikom.

Banja lučki muderiz Muslihudin Bin Ali u svojim spisima i pismima spominje svoju zemlju kao "Pokrajinu Hrvata", pa tako u svome djelu Munjetul-talibin zapisuje:

"Sva dosadašnja djela i knjige došle su od Arapa i Perzijanaca iz raznih pokrajina, a ovaj je sastavak nikao u pokrajini Hrvata."

Sama Banja Luka, iz koje muderiz Ali piše, dobila je naziv po hrvatskoj tituli Ban (Banova Luka), a to ime joj je dao hrvatski plemić Hrvoje Vukčić Hrvatinić.

Nikola Lašvanin, bosanski franjevac iz 18. stoljeća u svome je djelu zvanom Ljetopis napisao:

"Bela, drugi toga imena kralj ugarski, sin Alme hercega, kome je stric njegov Koloman učinio oči izvaditi, sveto i pravedno vlada. On i zadobi Ramu u gornjoj Hrvatskoj zemlji, koja se sada Bosna imenuje, i zato svi njegovi namjesnici zovu se kralji Rame, to jest Bosne."

- Književnici i pjesnici

Kroz povijest su mnogi bosanski pjesnici muslimanske vjeroispovijesti u svojim pjesmama spominjali Hrvatsku kao svoju domovinu te hrvatski kao svoj jezik.

Da njime kajde u naše pjesme,
sijem, da teku ko rajske česme.
Jer hrvatskog jezika šum,
može da goji,
može da spoji,
istok i zapad, pjesmu i um.

Safvet - Beg Bašagić

Zemlja se smije jer ima šta piti,
to je vrela krvca što smijeh divno kiti.
Ahabab je ranjen, al ushićen klikti:
Bosna će srce Hrvatske biti!

Ismet Žunić

Al zlatno doći će doba, kad će hrvatske svijesti na našem ogništu opet zabukati žarki plam. I ti ćeš sa hrvatstva dragog teške okove stresti, a složna braća tebi zidat će velebit hram.

Postojbino moja Mladena i Tvrтка,
Hrvatstvo mi tvoje baštinstvo je sveto.

Ah, smrt neka je samrt i teška i gorka,
za spas tvoj i sreću, mog života eto.

Musa Ćazim Ćatić

Još mnogi muslimanski pisci poput Ferida Karihmana, Ismeta Muftića i ostalih pisali su o Hrvatskoj kao svojoj domovini i hrvatskom kao svom jeziku. Oni su kroz svoje pjesme koristili pojmove Bosna i Bošnjaci kao regionalne, a ne nacionalne pojmove.

Još jedan od pokazatelja da su Muslimani u BiH smatrali svoj jezik hrvatski jezikom je i zapis albanologa Lovre Mihačevića iz 1911. godine o susretu sa osmanskim graničarom, muslimanom podrijetlom iz Hercegovine, koji kaže kako osim arbanaškog govori i hrvatskim jezikom:

"Na granici smo Albanije i Crne Gore. Samo rijeka dieli ta dva područja. Poviše nas na briegu opazih tursku stražarnicu, pa dok bijah u razgovoru sa kafedžijom, ugledasmo, gdje od stražarnice odozgo ide k nama zapovjednik, okićen na prsima sa ordenima. Ja ga ipak pozdravih arbanaškim jezikom, a on mi isto tako odpozdravi. Pitam ga, kojim još jezikom govori, a on mi odgovori: Ta kojim nego hrvatskim! Ja sam iz Nevesinja iz Hercegovine."

Iz knjige "Po Albaniji - dojmovi s puta."

• Drugi svjetski rat

Dokaz da su Bosanski muslimani stoljećima bili svjesni svoga podrijetla je upravo oduševljenje nastankom NDH na teritoriju Bosne. Ne samo da su Muslimani prihvatili 1941. Hrvatsku kao svoju državu, već su se u prvim redovima i u najvećem broju borili da je obrane od četnika i partizana.

U toj državi oni su stizali do najviših titula: Ademaga Mešić bio je Doglavnik NDH, Ibrahim Pjanić i Avdaga Hasić bili su Vitezovi, Džefer Kulenović bio je potpredsjednik vlade te kasnije ministar pravosuđa, Ismet Muftić bio je glavni vojni muftija, Mehmed Alajbegović bio je generalni hrvatski konzul itd.

Nakon pada NDH mnogi Muslimani u inozemstvu i dalje su pisali o Hrvatskoj kao njihovoj domovini poput Ibrahima Pjanića i Nahida Kulenovića. Ta poveznica nestala je tek nakon

namjerno nametnutog sukoba između Muslimana i Katolika u Bosni 1992. Prije toga su HOS u Bosni činili polovično Muslimani i Katolici.

- Zaključak

Kada se sagledaju povijesni spisi, dokumenti i citati još od samog Konstantna Porfirogeneta pa do novijeg doba, može se sa sigurnošću zaključiti da Bosanac/Bošnjak/Bošnjanim ne označava pripadnika posebnog naroda već ukazuje na stanovnika zavičajnog naziva zvanog Bosna, koji nije ništa više od naziva Dalmacija, Slavonija, Hercegovina itd.

Ogromna većina Muslimana u Bosni hrvatskog su podrijetla kao što su to kroz povijest mnogo puta i govorili i pokazali, te je samo pitanje vremena kada će hrvatska krv ponovno progovoriti kao što je progovorila i prije 80 godina.

Duklja:

Ivan Skilica, bizantinski kroničar 11. stoljeća te pravnik i službenik na carskom dvoru u Konstantinopolu, u svojoj knjizi "Kratka povijest" opisuje Duklju kao zemlju Hrvata:

"Bugarske starješine zamole Mihajla, tadašnjega vladara onih, koji se zovu Hrvati, a koji je stolovao u Kotoru i Prapatnici, i koji je imao ne malo zemlje pod sobom, da im pomogne i da s njima zajedno radi te da im dadne svoga sina kojega će oni proglasiti carem Bugarske".

"Uhvatiše (Bizantinci) pak također i onoga, koji je iza Petrila u Hrvata po redu vladao, te ga okovana odvedoše k caru".

Niketa Honijak (grčki Nikéttas Khōniátēs), bizantski je povijesničar koji je u svome najvažnijem djelu Kronika - Pripovijedanje povijesti (Χρονική διήγησις) napisao o srpskom vladaru Stefanu Nemanji koji je težio zauzeti Duklju da on "narode svoje ozbiljno tlači oružjem prisvajajući sebi Hrvatsku i oblast Kotorsku."

Književnik iz Podgorice, Savić Marković Štedimlija, u hrvatskom je Obzoru iz 15. siječnja 1937. godine citirao tekst iz lista "Srbobran":

"Crnogorci, kojih je bilo podosta u 19. stoljeću u Carigradu, posjetio je jedan dopisnik "Srbobrana" kako bi o njima napisao izvještaj. On ih pozdravi:

- Dobro veče braćo Srbi!

Oni mu složno odgovoriše:

- Nijesmo mi Srbi, prijatelju!

- Nego? - uzvрати začuđeno dopisnik.

- Mi smo Crnogorci.

Dopisnik je pokušao drugačije kazati, pa reče:

- A kojim jezikom govorite? Valjda srpskim?

- Ne. - odgovore mu svi.

- Nego?

- Mi govorimo hrvatskim jezikom, ali smo Crnogorci.

Opet upita dopisnik:

- Kako se zove ovdje vaš poglavica?

Oni odgovore:

- Hrvat-baša.

Hrvat-baša, u doslovnim prijevodu "Glavar Hrvata", naziv je za poglavara Crnogoraca na privremenom radu u Carigradu tijekom 19. stoljeća.

Popis Hrvat-baša:

- Marko Martinović (Cetinje)
- Mišalj Martinović (Cetinje)
- Joko Jovičević (Ceklin)
- Đoko Pejović, pop (Ceklin)
- Marko Vukanović (Crmnica)
- Dragiša Plamenac (Crmnica)
- Vuko Pejović (Ceklin)
- Marko Pejović (Ceklin)

- Pero Pejović (Ceklin)
- Mašan Martinović (Cetinje)

Nije pouzdano utvrđeno kada se točno pojavio naziv Hrvat-baša, no u povijesnoj se znanosti tvrdi da je zasigurno postojao i prije 1855. godine, kada je dokumentirano njegovo prvo pojavljivanje. Zvanje Hrvat-baša službeno je ukinuto 1879. godine.

Crnogorac Milivoje Matović u listu zvanom "Zeta" 1936. godine objavljuje tekst u kojem između ostalog piše:

"Da su Crnogorci porijeklom od plemena Crvenih Hrvata, dokaz je i to, što i danas poslije Savske banovine na teritoriji Zetske banovine ima najviše mjesta, koje nose naziv hrvatski. Tamo imamo u srezu Kolašknskom, općini Lipovskoj, mjesto zvano Hrvatske Livade, gdje je ostataka i starog naselja, za koje se tvrdi da je hrvatsko. U srezu Studeničkom, općini Pavlačkoj, ima selo zvano Rvati, a u srezu Deževskom, općini Vračevskoj, selo Rvatska, a u srezu Cetinjskom, općini Riječkoj, selo Rvaši, što znači da su se u tim mjestima stanovnici za dugo održali u hrvatskoj narodnosti."

Iz knjige crnogorskog književnika Savića Markovića Štedimlje "Crvena Hrvatska"

"Grčki pisci Skilices, Brienios, Cedrenus i Akominatos daju mnogo jasniju potvrdu Dukljanovom pričanju od Porfirogeneta. Dok Skilices potvrđuje Konstantinov navod da su Hrvati osvojili Ilirik, a Brienios svoje neprijatelje u ratu sa kraljem Mihajlom naziva Hrvatima, dotle Cedrenus i Akominatos spominju Hrvate kao stanovnike Duklje i susjednih oblasti, a Akominatos još stavlja Horvatiju u oblast Dalmatia atque Dioclea, dakle u oblast Dukljanove Crvene Hrvatske."

